

РЕШЕНИЕ

№ 10080

гр. София, 27.06.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХІХ ТРИЧЛЕНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 19.04.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Катя Аспарухова

ЧЛЕНОВЕ: Мария Ситнилска

Елка Атанасова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **6299** по описа за **2022** година докладвано от съдия Мария Ситнилска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 179 и сл. АПК във връзка с чл. 115, ал. 1, т. 14 във връзка с чл. 67, ал. 4, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие.

Образувано е по жалбата на „ФАРМПРО“ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя А. И. А. чрез пълномощник адв. Н. В. против заповед № РД-449/31.05.2022 г. на министъра на околната среда и водите, с която на основание чл. 67, ал. 4, т. 2 и чл. 115, ал. 1, т. 14 от Закона за биологичното разнообразие е забранен вноса и развъждането на Американска норка (визон) (Neovison vison) на територията на Република България. Обосновават се съображения за незаконосъобразност на оспорения административен акт, поради съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неспазване на установената форма, противоречие с материалноправните разпоредби и несъответствие с целта на закона. Обосновават се съображения за наличието на правен интерес, доколкото оспорващото търговско дружество притежава и експлоатира животновъден обект - ферма за животни за добив на ценни кожи - норки, предназначен за отглеждане на норки, регистриран на основание чл. 137, ал. 6 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и вписан в регистъра на животновъдните обекти на ОБДХ-С. З. и в И. на БАБХ с ветеринарен регистрационен № 6063А-0180. Като съществени нарушения на административнопроизводствените правила се сочат невключване в уведомяването по чл. 66 от АПК на „обществено обсъждане“, като

отделна форма на участие на заинтересованите лица, като по този начин „Фармпро“ООД е лишено от участие в проведеното обществено обсъждане; издаване на административния акт преди изтичане на предоставения срок за запознаване с преписката и представяне на възражение по проекта на заповед; мотивиране на заповедта със становище, представено на английски език, в нарушение на чл. 14 от АПК. Като основание за незаконосъобразност на оспорения акт се сочи и липсата на посочени конкретни факти, водещи до извода, че изпускането на американската норка със сигурност ще застраши съществуването на конкретни местни видове, както и липсата на какъвто и да е анализ по какъв начин ще бъде застрашено съществуването на тези видове и липсата на доказателства в тази връзка. Обосновават се съображения за липсата на конкретни ясни доказателства, че случайното освобождаване на животни от вида „американска норка“ представлява реална заплаха за самото съществуване на конкретни местни видове, което от своя страна изключва прилагането на въведената с чл. 67, ал. 4, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие мярка за забрана на вноса и развъждането на този животински вид. Соци се нарушение на чл. 34 във връзка с чл. 36 от ДФЕС и разпоредбите на Наредба № 2/11.02.2009 г. за условията за отглеждане на космат и пернат дивеч в животновъдни обекти, съобразени с неговите физиологически и поведенчески особености. По изложените в жалбата съображения и допълнени такива изложени в депозираните по делото писмени бележки се претендира отмяна на оспорената заповед и присъждане на сторените разноски.

Ответната страна - Министъра на околната среда и водите, чрез процесуалните си представители изразява становище за неоснователност на жалбата по съображения, подробно изложени в депозираната по делото писмена защита. Претендира разноски по чл. 80 от ГПК.

На основание чл. 181, ал. 1 от АПК обявление за оспорването е публикувано в ДВ бр. 86/28.10.2022 г.

Конституираната, на основание чл. 182, ал. 3 от АПК, с определение от 22.03.2023 г., страна наред с административния орган - Сдружение „Кампании и активизъм за животните в индустрията“, ЕИК[ЕИК], представлявано от П. В. А. в качеството ѝ на председател на Управителния съвет чрез пълномощник адв. К. изразява становище за неоснователност на жалбата по съображения подробно изложени в депозираните по делото писмени бележки.

Представителят на С. градска прокуратура изразява становище за неоснователност на жалбата.

Настоящият съдебен състав, след като се запозна със събраните по делото доказателства, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените пороци на оспорения акт, намира следното:

На основание чл. 66 от АПК, на 08.04.2022 г., на интернет страницата на МОСВ е оповестен проект на заповед за забрана на внос и развъждане на Американска норка (визон) (Neovison vison) на територията на Република България. Посочено е, че заинтересованите лица могат да представят писмени предложения и възражения в срок до 10.05.2022 г. Становища са депозираните от Мрежата за инвазивни чужди видове в Ю. Европа (ESENIA), Сдружение „К.“, жители на [населено място], обл. С. З., проф.д-р Е. Г. Р. - Аграрен факултет на Тракийския университет, преподаватели в Катедра „Екология и опазване на околната среда“ и Катедра Зоология и антропология“, Биологически факултет на СУ „К. О.“, Български ветеринарен съюз и

ветеринарни лекари, практикуващи в Република България, Национален природонаучен музей при Б., Сдружение „Българско дружество за защита на птиците“, Българска фондация биоразнообразие, ВВФ, Фондация „Четири лапи“ и др. Депозирани са становища вх. № 48-00-119/10.05.2022 г. от Сдружение „На ти с природата“, към което е приложен Доклад № 93-3171/02.06.2021 г., изготвен от служители на Министерството на земеделието и храните, на основание заповед № РД-09-466/13.05.2021 г. на министъра на земеделието и храните, които са извършили проверка на фермата за Американски норки в [населено място], обл. С. З..

На 14.04.2022 г. от „Фармпро“ООД е депозирано искане по чл. 68 от АПК за предоставяне на достъп до цялата информация, съдържаща се в преписката по издаване на проекта на заповед.

С писмо изх. № 26-00-714/19.04.2022 г. МОСВ е информирало „Фармпро“ООД за публикувания проект на заповед и е посочило линк към сайта на министерството, на който тя е публикувана.

С писмо изх. № 26-00-676/28.04.2022 г. търговското дружество е поканено в МОСВ да се запознае с преписката. Видно от приложените по делото нарочни протоколи, с представители на „Фармпро“ООД са проведени няколко разговора за уточняване на датата на запознаване с административната преписка. На 19.05.2022 г., в сградата на МОСВ, адв. В., в качеството му на пълномощник на дружеството, се е запознал с материалите, като му е предоставена предварително подготвена информация (документация и визуален материал - снимки и видеоклипове), което е удостоверено в нарочен протокол.

Предвид големия обем постъпили становища (над 4 500) на търговското дружество е изпратено писмо с покана да се запознае с преписката в срок до 28.09.2022 г.

На 30.05.2022 г. отново представител на дружеството е поканен да се запознае с материалите в МОСВ (протокол №26-00-676/30.05.2022 г.)

На 09.05.2022 г. (вх. № 48-00-403) е депозирано възражение от „Фармпро“ООД относно проекта на заповед за забрана на вноса и развъждането на Американска норка (визон) на територията на Република България.

Резултатите от обществените консултации, депозираните становища и възражения са обобщени в нарочен Доклад изх. № 95-00-2423/31.05.2022 г. от заместник - министъра на околната среда и водите.

Въз основа на така проведеното административно производство е издадена оспорената заповед, с която на основание чл. 67, ал. 4, т. 2 и чл. 115, ал. 1, т. 14 от Закона за биологичното разнообразие е забранен вноса и развъждането на Американска норка (визон) (Neovison vison) на територията на Република България. От фактическа страна, заповедта е мотивирана с факта, че американската норка, освен че е много агресивен хищник, е и силно пластичен (приспособим) конкурент с отрицателно въздействие върху местните видове птици, гризачи, земноводни и водни (риби, раци) организми, и нанася сериозни щети на птицевъдството и рибовъдството. В силно конкурентни взаимоотношения е с местни застрашени и защитени видове. Посочено е, че видът е включен под № 19 в Списъка на 100-те най-опасни инвазивни чужди видове (ИЧВ) в Европа, в списъците на приоритетните ИЧВ за България и за ESENIAS региона. Оценени са рисковете от навлизане и трайно установяване и разпространение на американската норка на българска територия, както следва:

Риск от навлизане и трайно установяване и разпространение на популацията в околната среда от фермите за норки - много вероятен и с бърз темп на

разпространение;

Риск от трайно установяване на устойчиви популации на американска норка в природата на България - много вероятен, измества местните видове, унищожава местните защитени видове бозайници, птици, влечуги и др.

Риск от разпространяване на популацията на американска норка в нови райони - много вероятен - видът ще продължи да се разпространява и бързо да колонизира райони, които все още са останали незаети;

Риск свързан със стопанска дейност - във връзка с рибовъдни стопанства и други - вероятен.

В допълнение, като риск е отбелязан и рискът от разпространение на зоонози, в това число и вируса на S.-CoV-2.

Налице е позоваване на Конвенцията за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания (Бернска конвенция) и резултатите от проведено проучване от Института по биоразнообразие и екосистеми изследвания към Б. в периода 01.08.2017 г. - 11.03.2019 г. в района на [населено място], обл. С. З..

Съгласно чл. 67, ал. 2 от З. заповедта на министъра на околната среда и водите е обнародвана в ДВ бр. 45/17.06.2022 г.

В изпълнение на протоколно определение на съда от 06.10.2023 г. от ИБЕИ-Б. е представен доклад съдържащ обобщени данни и изводи от проведеното проучване в периода 01.08.2017 г. - 11.03.2019 г. в района на [населено място], обл. С. З..

За изясняване на делото от фактическа страна е изслушано и прието заключение от съдебна експертиза, изготвено от проф. д-р Д. П. З., Катедра „Зоология и антропология“ на Биологическия факултет на СУ „Св. К. О.“, от което се установяват следните относими към предмета на спора факти и обстоятелства: Американската норка е неместен вид, възникнал и разпространен естествено в С. Америка и единствения път за навлизане е чрез човека. Ясно и недвусмислено всички публикувани научни материали и доклади показват, че основната причина за въвеждането в природата на неместния вид „американска норка“ в Европа са фермите за кожи. Съществуват преки и неоспорими доказателства (приложение № 9 с научни публикации по делото), включително и от обективни регистриращи устройства (фотокапани) за присъствието в природата на България на диво - живеещи индивиди от вида Американска норка (*Neovison vison*). Съществуват конкретни доказателства, че видът вече е трайно заселен, което може сериозно да увреди Българската фауна около реките и другите водни басейни. Американската норка е сериозен конкурент по отношение на храната на видрата (*Lutra lutra*), който е уязвим вид в България, с висок статус на защита от Бернската конвенция и от Директива на местообитанията. Норката е в конкуренция и с черния пор (*Mustela putorius*), чиито статус в България е неясен, поради липсата на преки теренни данни за неговата численост и популация. Събрани са данни за влиянието на американската норка върху уязвими видове дребни бозайници, напр. водния плъх (вид полевка), в районите на регистрация на норки. Данни за присъствието на американски норки са събрани и за Натура 2000, зона BG 0000425 „Река С.“, което според вещото лице показва, че този инвазивен вид може директно да увреди структурата и функцията на тази защитена зона, чрез отрицателно въздействие върху видрата, чернокоремната бумка, ивичестия смок, обикновената блатна костенурка, големия гребест тритон, както и на редица безгръбначни, обект на опазване от зоната. Посочва като надлежно документирано, че между август 2017 до март 2019 г., в района около фермата в [населено място], с помощта на фотокапани,

са регистрирани около 108 индивида от вида Американска норка. Видът американска норка е включен под № 19 в Списъка на 100-те най- опасни инвазивни чужди видове в Европа. Тази публикация се приема за основополагаща за всички изследвания свързани с инвазивните видове. Видът не е включен в Регламент на ЕК №1143/2014 г., но тече процедура по включването му (Оценката на риска вече е приета от Научния форум за инвазивни чужди видове към ЕК). Видът е много адаптивен, идва от сходни местообитания и около водните басейни в България са налице условия за неговото настаняване. Досега не е регистриран натиск от други хищници по отношение на видът американска норка, въпреки че такива са налични в района на разпространение (лисици, чакали, едри грабливи птици). Според вещото лице това се дължи на факта, че те не я разпознават като потенциален източник на храна или конкурент. Това от своя страна може да доведе до бърза колонизация на цялата страна. Според данните от становищата на Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРВХ) към МЗГ, американската норка боледува и може да е преносител на бактериални заболявания, които се споделят и с човека като саломонела, туларемия, туберкулоза, антракс и др. Норките са преносители и на редица паразитни заболявания. Налице са и данни, че норките са приносители на S.-CoV-2. Заразени животни с бактериални, вирусни или паразитни заболявания, избягали на свобода, могат да представляват риск не само за дивите животни, с които влизат в непряк контакт (чрез екскременти, слюнка или самите те като жертва), пренасяйки тези зарази, но и по нататък лавинообразно заразата да се предава от един местен вид към друг и това да стигне обратно при човека.

В заключението се съдържа и информация за разпространението на вида „Американска норка“ в други части на Европа, предприети действия за отстраняването им, забрана и закриване на обекти за отглеждането им.

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Съдържанието и разпоредителната част определят оспорената заповед като общ административен акт по смисъла на чл. 65 АПК, поради което оспорването ѝ по съдебен ред се осъществява по правилата на Раздел II на Г. десета от АПК.

Съгласно чл. 147, ал. 1 от АПК, приложим на основание чл. 184 от АПК, право да оспорват общия административен акт имат гражданите и организациите, чиито права, свободи или законни интереси са нарушени или застрашени от него или за които той поражда задължения.

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Подадена е в установените в чл. 179, ал. 1 от АПК срокове. Оспорената заповед е публикувана в ДВ бр. 45/17.06.2022 г. Видно от приложеното по делото известие за доставяне, същата е съобщена лично на „Фармпро“ООД, като участник в производството пред административния орган, на 29.06.2022 г. Жалбата е депозирана на 29.06.2022 г. в МОСВ.

Оспорващият притежава и експлоатира животновъден обект - ферма за животни за добив на ценни кожи - норки, предназначен за отглеждане на норки, регистриран на основание чл. 137, ал. б от Закона за ветеринарномедицинската дейност и вписан в регистъра на животновъдните обекти на ОБДХ-С. З. и в И. на БАБХ с ветеринарен регистрационен № 6063А-0180. „Фармпро“ООД е участник в административното производство, поради което и за него е налице пряк и личен правен интерес от оспорване.

В З. не е предвидено изрично, че процесната заповед подлежи на обжалване, но доколкото същата създава забрана за извършване на определена дейност, с оглед разпоредбата на чл. 120, ал. 2 от Конституцията и при липсата на изрична забрана за обжалването на заповедта, следва да се приеме, че същата подлежи на обжалване.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспорената заповед на министъра на околната среда и водите е издадена от компетентен орган, предвид разпоредбата на чл. 67, ал. 4, т. 2 във връзка с ал. 3, т. 2 от З., които определят като единствено компетентен орган, който може да налага забрана за вноса, развъждането и отглеждането на неместни животински видове, включително подвидове и вариетети, ако случайното им освобождаване в дивата природа ще застраши съществуването на местни видове от дивата флора, фауна и микота - министъра на околната среда и водите.

Противно на изложеното в жалбата, не е налице нарушение на чл. 146, т. 2 от АПК. Административният акт, предмет на настоящото съдебно производство, е издаден в предвидената от закона писмена форма и съдържа всички изискуеми реквизити по чл. 59, ал. 2 от АПК, доколкото в З. липсват специални изискванията за формата и съдържанието му. Посочено е правното основание за издаването му, както и приетите за установени факти и обстоятелства, които административният орган е преценил и определил като релевантни за упражняване на правомощие му по издаване на забрана по чл. 67, ал. 4, т. 2 от З.. Налице е изрично препращане към научни публикации и данни от проведен мониторинг от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания към Б. (ИБЕИ към Б.), което предвид Тълкувателно решение № 16 от 31.03.1975 г., ОСГК е напълно допустимо. За пълнота на изложеното следва да се отбележи неоснователността на доводите изложени в жалбата, макар и същите да са относими към материалната законосъобразност на оспорената заповед, за непосочване на конкретни видове, за които административния орган твърди, че са в конкурентни отношения с американската норка. В заповедта изрично е посочено, че видът е „в силно конкурентни взаимоотношения с местни застрашени и защитени видове от семейство порови Mustelida, и представлява заплахата за други местни и/или защитени, застрашени видове от Приложение № 2 към чл. 6, ал. 1, т. 2 и т. 3 и/или приложение II, III и/или IV към Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21.05.1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна.“ (стр. 1 от заповедта). В заповедта (стр. 4) и в становището на ИБЕИ към Б., към което е налице изрично препращане, е посочено, че има данни за присъствие на американски норки в Натура 2000, зона BG 0000425 „Река С.“, където може да окажат отрицателно въздействие в резултат на конкуренция или хищничество върху видовете предмет на защитената зона: видрата (*Lutra lutra*), чернокоремната бумка (*B. bombina*), ивичест смок (*Elaphe*

quatuorlineata), европейска блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южен гробест тритон (*Triturus karelinii*), маришка мряна (*B. plebejus*), обикновената горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*) и овална речна мида (*U. crassus*).

При издаване на заповедта не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да са основание за отмяна на акта. Спазена е процедурата предвидена в АПК за издаване на общ административен акт. В съответствие с изискването на чл. 66 от АПК на интернет страницата на МОСВ е публикувано уведомление (стр. 81 и 82 от делото) и е оповестен проект на заповед за забрана на внос и развъждане на Американска норка (визон) (*Neovison vison*) на територията на Република България. Посочена е формата за участие на заинтересованите лица в производството – чрез писмени предложения и възражения, която форма на участие е сред предвидените в чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК. Спазено е изискването на чл. 69, ал. 2 от АПК, като е осигурено право на участие на заинтересованите страни в срок от един месец от публикуването на уведомлението по чл. 66 от АПК за предстоящото издаване на акта.

В тази връзка следва да се отбележи неоснователността на твърдението в жалбата за допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, изразяващо се в невключване в уведомяването по чл. 66 от АПК на „обществено обсъждане“, като отделна форма на участие на заинтересованите лица в производството по издаване на заповедта и възпрепятстване участието на „Фармпро“ООД в проведеното обществено обсъждане. Формите на участие на заинтересованите лица в производството са посочени в чл. 69, ал. 1 от АПК, като изрично е уточнена възможността административният орган да определи една или повече форми на участие. В случая, както бе посочено, определената от административния орган форма на участие на заинтересованите страни е тази по т. 1 на чл. 69, ал. 1 от АПК, а именно: писмени предложения и възражения. Видно от административната преписка не е провеждано обществено обсъждане, поради което напълно голословно е твърдението на стр. 3 от жалбата, че: „...едва на 19.05.2022 г. представител на „Фармпро“ООД установява, че е проведена и процедура по обществено обсъждане, като отделна форма на участие на заинтересовани лице, в която са представени няколко хиляди становища.“ Представянето на становища не е обществено обсъждане, както твърди оспорващия, а е участие на заинтересованите страни чрез депозиране на писмени предложения и възражения, която форма на участие е сред предвидените в чл. 69, ал. 1, т. 1 от АПК и е посочена от страна на административния

орган в публикуваното от него уведомление по чл. 66 от АПК. Цитирането на изявления на министъра на околната среда и водите в медиите, с оглед доказване на твърдението за проведено обществено обсъждане, са напълно ирелевантни, доколкото липсата на проведено такова се установява от приетата по делото административна преписка, която е единственото релевантно доказателство за спазване на административно процесуалните правила.

По отношение на твърденията за нарушаване на правото на защита на „Фармпро“ ООД и на принципа на равенство, установен в чл. 8, ал. 1 от АПК следва да се посочи, че оспорващото дружество е единствената заинтересована страна, която персонално е поканена да се запознае с преписката в МОСВ (писмо изх. № 26-00-676/28.04.2022 г.), негов пълномощник се е запознал с материалите, като му е предоставена предварително подготвена информация (документация и визуален материал - снимки и видеоклипове), което е удостоверено в нарочен протокол от 19.05.2022 г.), както и повторно е поканен негов представител да се запознае с постъпилите становища в МОСВ (протокол №26-00-676/30.05.2022 г.). Действително, при повторното уведомяване на „Фармпро“ООД за постъпилите многобройни становища е посочен срок за запознаване с тях до 28.09.2022 г. Така посочен този срок, вероятно се дължи на техническа грешка, тъй като определения в уведомлението срок е до 09.05.2022 г., а и законът не вменява в задължение на административния орган да запознава лично всяка една от заинтересованите страни с депозираните становища и възражения, поради което и издаването на заповедта преди изтичане на така определения срок не съставлява нарушение на процесуалните правила, още по - малко пък съществено такова, което да има за последица незаконосъобразност на оспорения акт. В тази връзка следва да се посочи, че на 09.05.2022 г. (вх. № 48-00-403) е депозирано възражение от „Фармпро“ООД относно проекта на заповед за забрана на вноса и развъждането на Американска норка (визон) на територията на Република България.

В изпълнение на изискването на чл. 71 от АПК постъпилите предложения и възражения са обсъдени в нарочен доклад изх. № 95-00-2423/31.05.2022 г. от заместник - министъра на околната среда и водите, който е утвърден от министъра.

За пълнота на изложеното следва да се посочи, неоснователността и на твърдението в жалбата за допуснато нарушение на чл. 14 от АПК. Производството по издаване на административния акт е водено изцяло на български език, каквото е изискването на закона, а препратката в проекта на заповед, а не в самата заповед, към линк с публикувана статия на

английски език не води до обратния извод.

В обобщение на изложеното относно липсата на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, следва да се посочи, че съгласно трайната съдебна практика, съществени нарушения на административнопроизводствените правила са такива пропуски в действията на администрацията по провеждане на административното производство, които ако не бяха сторени биха довели до различен правен резултат, като последица на лишаване на адресата от възможността да организира в пълен обем своята защита. Както вече бе посочено, в случая не само не е нарушено правото на защита на оспорващия, а на същия са предоставени много повече възможности да упражни това свое право в сравнение с другите заинтересовани страни.

Оспорената заповед е постановена и в съответствие с изискванията на материалния закон и целта му.

Като правно основание за издаване на оспорената заповед е посочена нормата на чл. 67, ал. 4, т. 2 от З., съгласно който органите по чл. 3 (изпълнителния директор на И. - за дървесни, храстови и ловни видове (т. 1) и министъра на околната среда и водите - за всички останали видове (т. 2) могат със заповед, обнародвана в "Държавен вестник", да забранят: вноса, развъждането и отглеждането на неместни животински, растителни и гъбни видове, включително подвидове и вариетети, ако случайното им освобождаване в дивата природа ще застраши съществуването на местни видове от дивата флора, фауна и микота.

Въведената с оспорената заповед забрана се отнася до вноса и развъждането, но не и до отглеждането. Забраната следва да се отнася да „неместни животински видове“, случайното освобождаване на които в дивата природа ще застраши съществуването на местни видове от дивата флора, фауна и микота. Следователно, първа предпоставка за прилагане на тази мярка е видовете, до които същата се отнася, да не са местни видове. В тази връзка в оспорената заповед е посочено, че „Американската норка е хищен вид, като неговия естествен ареал е С. Америка“. Това твърдение се потвърждава от всички събрани в хода на административното производство писмени доказателства, научни становища и публикации. Потвърждава се и от изслушаното и прието по делото заключение от съдебна експертиза, където вещото лице изрично е посочило, че „Американската норка е неместен вид, възникнал и разпространен естествено в С. Америка и единствения път за навлизане е чрез човека“. Следователно, животинският вид преработен на наложената с оспорената заповед забрана е „неместен вид“ и спрямо него е приложима разпоредбата на чл. 67, ал. 4, т. 2 от З..

Следваща предпоставка за налагане на забраната е застрашаване на съществуването на местни видове от дивата флора, фауна и микота от случайното освобождаване на неместния вид. В случая, анализът на събраните в хода на административното производство научни публикации и становища, теренни проучвания и изследвания по безспорен начин установяват релевантния факт, че случайното освобождаване на Американска норка (данни за наличието на такова освобождаване се съдържат по делото) ще застраши (заплаши) съществуването на местните видове от семейство порови Mustelida, видрата (*Lutra lutra*), чернокоремната бумка (*B. bombina*), ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata*), европейска блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южен гребест тритон (*Triturus karelinii*), маришка мряна (*B. plebejus*), обикновената горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*) и овална речна мида (*U. crassus*). Използваният в нормата израз „ще застраши“, действително изисква това застрашаване да е сигурно събитие, но не и то вече да се е настъпило.. Достатъчно е съществуването на потенциална възможност за негативно въздействие в бъдеще. С оглед на това и към настоящия момент не е необходимо представянето на доказателства за вече случило се такова застрашаване, в каквато насока са изложени доводи в жалбата. Необходимо е единствено да съществува причинна връзка между заплахата и предполагаемия ефект. Становище относно застрашаването на съществуването на местни видове от дивата фауна е изразено в отговора на ИБЕИ - Б., изпратено по заповед с писмо изх. № 33-00-70/28.03.2022 г. на МОСВ, към което е налице изрично препращане в оспорената заповед. Т. становище е изразено и от вещото лице в приетото по делото заключение. В тази насока е и депозираното от Националния природонаучен музей към Б. Експертно становище, становището на д-р Н. Н., доктор по зоология, главен асистент по зоология в Националния природонаучен музей при Б., становище на ВВФ България и др.

Ирелевантно към законосъобразността на оспорената заповед е Решение № СЗ-9-ПР/2015 г. за преценка за необходимост от извършване на оценка за въздействието към околната среда, издадено от директора на РИОСВ С. З., на което се позовава пълномощника на оспорващия, за да обоснове довод за материална незаконосъобразност. Действително, с него е постановено да не се извършва оценка на въздействието към околната среда и оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони, но същото се отнася до инвестиционно предложение за изграждане на ферма за дребни бозайници - норки в землището на [населено място], обл. С. З., а настоящата заповед е свързана с

функционирането на вече изградената ферма, констатираното освобождаване на отглежданите в нея животни и тяхното въздействие върху местните видове. Също така в това решение е посочено, че инвестиционното предложение няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитени зони, докато чл. 67, ал. 4, т. 2 от З. се отнася до местни видове от дивата флора, фауна и микота, не само в защитени зони.

Съгласно чл. 142, ал. 1 от АПК съответствието на административния акт се преценява към момента на издаването му, поради което настоящият съдебен състав намира за излишно да коментира доводите относно отглеждането на видът „Американска норка“ в България от 1950 г. и въздействието ѝ върху околната среда през този период. Както посочва вещото лице, не е налице „естествен експеримент“, както е наречен в жалбата, тъй като изпускането на американската норка в природата се дължи на човешка грешка, а не на естествен процес, а и самата численост на екземплярите от този вид през този период е несъотнесима към числеността на фермата в [населено място].

Неотносими към законосъобразността на оспорената заповед са и доводите изложени в жалбата за липсата на действащ план по чл. 52, т. 3 от З., доколкото съществуването му не е предпоставка за налагане на забраната по чл. 67, ал. 4, т. 2 от З..

С оглед изложеното в жалбата, следва да бъде уточнено, че в оспорената заповед не е налице твърдение, че американската норка е „инвазивен чужд вид по смисъла на Регламент (ЕС) №1143/2014 г.“ В мотивите на заповедта е посочено (стр. 1) „Поради силното си отрицателно въздействие върху биоразнообразието и екосистемите, както и върху икономиката на Европа, видът е включен под № 19 в Списъка на 100-те най-опасни инвазивни чужди видове (ИЧВ), в списъците на приоритетните ИЧВ за България и за ESENIAS региона (ESENIAS-T.,www.esenias.org).“

По делото не е спорно, че американската норка не е включена в списъка на инвазивните чужди видове съгласно Регламент (ЕС)№1143/2014 г. Според показанията на вещото лице е налице процедура по включването му, като Оценката на риска вече е приета от Научния форум за инвазивни чужди видове към ЕК.

Не на последно място, следва да се отбележи и неоснователността на доводите, изложени в жалбата за нарушаване на 34 ДФЕС, който забранява количествените ограничения върху вноса и всички мерки, имащи равностоен ефект между държавите - членки. В чл. 36 са уредени

изключенията от забраната по чл. 34 и чл. 35 относно налагането на забрани или ограничения върху вноса, износа или транзитното преминаване на стоки, основаващи се на съображенията за обществен морал, обществен ред или обществена сигурност, за закрила на здравето и живота на хората, животните и растенията, за закрила на националните богатства с художествена историческа или археологическа стойност, за закрила на индустриалната и търговската собственост.

С оглед установения в чл. 15, ал. 1 от ЗНА принцип за съответствие на нормативните актове с тези от по-висока степен не следва да бъде коментирани доводите за противоречие на оспорената заповед с Наредба № 2/11.02.2009 г. за условията за отглеждане на космат и пернат дивеч в животновъдни обекти, съобразени с неговите физиологически и поведенчески особености. Оспорената заповед е издадена на основание Закона за биологичното разнообразие.

В заключение, не се констатира и нарушаване на принципа на правовата държава (чл. 4 от КРБ), принципа за съразмерност (чл. 6 от АПК) и на изискванията за пропорционалност (чл. 4 от Протокол М1 към ЕКПЧ).

Издаването на заповедта има за цел да ограничи натрупването на въздействие (кумулятивен ефект) от увеличаване на популацията и разпространението на вида. Наличието на американска норка в дивата природа само по себе си ще доведе до размножаване на вида и увеличаване на броя му в дивата природа, което от неминуемо ще доведе до засилване на конкуренцията и изместването на местни видове, доколкото, както е посочено от вещото лице: „Видът е много адаптивен, идва от сходни местообитания и около водните басейни в България са налице условия за неговото настаняване. Досега не е регистриран натиск от други хищници по отношение на видът американска норка, въпреки че такива са налични в района на разпространение (лисици, чакали, едри грабливи птици).“ Според вещото лице това се дължи на факта, че те не разпознават американската норка като потенциален източник на храна или конкурент. Това от своя страна може да доведе до бърза колонизация на цялата страна.

Съгласно чл. 15 от КРБ държавата осигурява опазването и възпроизводството на околната среда, поддържането и разнообразието на живата природа и разумното използване на природните богатства и ресурсите на страната. Предвиденото в чл. 67, ал. 4, т. 2 от З. правомощие на министъра на околната среда и водите осигурява възможност за спазване на един от основните принципи в опазването на околната среда, именно: принципът на предпазливост/превенция. С този основополагащ принцип се цели защита на обществения интерес и ограничаване на

природния ресурс за отстраняване на евентуални щети върху околната среда и биоразнообразието. Този принцип е залегнал в българското законодателство и в европейското законодателство в областта на опазване на околната среда напр. Директива 92/3/ЕИО от 21.05.1992 г. за опазване на естествените местообитания на дивата флора и фауна.

По изложените съображения по отношение на обжалваната заповед не са налице основания по чл. 146 от АПК, което налага отхвърляне на жалбата.

С оглед изхода на спора претенцията на ответника за присъждане на разноски следва да се уважи на основание чл. 143, ал. 3 от АПК. Същите са в претендиран размер 500 лева, съобразно приложен списък по чл. 80 от ГПК, от които 300 лв. - депозит за възнаграждение на вещо лице и 200 лева - юрисконсултско възнаграждение. Фактическата и правна сложност на делото дават основание юрисконсултско възнаграждение да се присъди в претендирания размер.

Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2 във връзка с чл. 184 от АПК, Административен съд София-град, ХІХ-ти тричленен състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „ФАРМПРО“ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя А. И. А. чрез пълномощник адв. Н. В. против заповед № РД-449/31.05.2022 г. на министъра на околната среда и водите, с която на основание чл. 67, ал. 4, т. 2 и чл. 115, ал. 1, т. 14 от Закона за биологичното разнообразие е забранен вноса и развъждането на Американска норка (визон) (*Neovison vison*) на територията на Република България.

ОСЪЖДА ФАРМПРО“ООД, ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя А. И. А. да заплати на Министерството на околната среда и водите разноски по делото в размер на 500 лева.

Решението, подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.